

Ông cũng nói thẳng ra là Iran không được phong tỏa Eo Biển Hormuz

BEIJING (NYT) - Thủ Tướng Trung Quốc Ôn Gia Bình (Wen Jiabao) chấm dứt cuộc công du kéo dài sáu ngày ở Trung Đông tuần qua với lời chỉ trích mạnh mẽ hành vi bình thường nhắm vào thái độ cứng rắn của Iran trong chiến tranh nguyên tử của họ.

Ông nói điều này sau khi ký kết các thỏa thuận năng lượng trị giá hàng tỷ dollars cho thấy Trung Quốc không còn phải trông cậy quá nhiều vào Tehran để đáp ứng nhu cầu năng lượng của mình.

Thủ Tướng Trung Quốc Ôn Gia Bình tại Doha, Qatar, trong chuyến công du Trung Đông. Trong ngày cuối của chuyến đi này, ông cáo Iran đang chế tạo vũ khí nguyên tử. (Hình: AP Photo/Osama Faisal)

Lời chỉ trích của ông Ôn Gia Bình làm hài lòng các quốc gia ông đến thăm ở vùng Vịnh Ba Tư, vốn muốn có sự ngăn chặn khả năng nguyên tử và sự bành trướng ảnh hưởng của Iran.

Trong khi Mỹ gia tăng áp lực lên Trung Quốc và các quốc gia Á Châu khác để giảm bớt nhập khẩu dầu từ Iran, Saudi Arabia, quốc gia cung cấp dầu hàng đầu cho Trung Quốc, nói rằng sẽ gia tăng sản xuất để bù vào việc cắt giảm này.

Tuy nhiên, trong suốt cuộc viếng thăm, ông Ôn Gia Bình lập luận rằng mối quan hệ thương mại với Iran, hiện là quốc gia cung cấp dầu hàng đầu ba cho Trung Quốc, là điều cần thiết để tách biệt với lãnh vực ngoại giao cùng các biện pháp trừng phạt liên quan đến vấn đề nguyên tử.

Dù vậy, ông phát biểu của Ôn Gia Bình quá rõ ràng so với những gì thương thuyết gia lãnh đạo Trung Quốc. Ở Doha, thủ đô Qatar, ông nói “Trung Quốc nhất quyết chống lại việc Iran phát triển và chế tạo vũ khí nguyên tử.”

Ông cũng nói thẳng ra là Iran không được phong tỏa Eo Biển Hormuz, cho hay hành động này sẽ bị coi là có thái độ thù địch với phần lớn các quốc gia trên thế giới.

Michal Meidan, một phân tích gia về Trung Quốc trong nhóm Eurasia Group ở London, nói rằng thông điệp của Bắc Kinh rất rõ ràng: “Chúng tôi không hề trở ngại trong nguyên tử của Iran, nhưng làm ăn là làm ăn.”